

# KOROSA

Jesus hā h'yy ka'eeh do Korosa häd näng do panang  
bä habong do hā Paw-Ro ma erih do hahȳh

## Kedēng do ky n'aa hahȳh

**1** Paw-Ro ū ti hahȳh, P'op Hagä Do karēn do hyb n'aa Kristo Jesus  
mejūū do see hado däk doo. Ěr hahȳj hadoo do Tsimoot häd  
näng do daheeh <sup>2</sup> ū edēng bëeh, wakān haa hedoo doo, ãã nemuu  
Kristo hā h'yy kata padëek doo, tsyt hē P'op Hagä Do wē kasëew  
bong doo, ta hā h'yy kanerét doo, Korosa panang bā habong doo.  
Ū karēn P'op Hagä Do ēr Yb ky enyym bē hā. Ū karēn baad ub bē  
tahyyb en'yym.

<sup>3</sup> P'op Hagä Doo, Jesus Kristo ēr Wahë N'aa Yb hā ãã ky n'aa  
etsëe bā bē hyb n'aa, ãã h'yy gadeja had'yyt hē ta wē bē hyb n'aa,  
<sup>4</sup> Kristo Jesus hā bē h'yy kae däk ãã ky n'aa napäh do hyb n'aa,  
sahönh hē ta hā h'yy ka'eeh do bē kamahän ãã ky n'aa napäh do  
hyb n'aa na-ãaj hē. <sup>5</sup> Jesus hā bē wén h'yy ka'eeh, ta wób bē wén  
kamahän, baad hadoo do ta jawén bē gadoo bē gada do hyb n'aa.  
Hȳ pong jé P'op Hagä Do enyyw hōm tii, bē hā tabanoo hyb n'aa.  
Bē ky n'aa napëe däk hȳ pong jé ji gadoo do ky n'aa, baad hadoo  
do ky n'aa, Jesus Kristo ky n'aa hanäm doo <sup>6</sup> bē wē takajaa noo gó.  
Badäk hahȳ haw'ääts hē ta ky n'aa hanäm do kahüüm. Jé pad'yyt  
hē panyyg ky dah'eeh do baad hadoo do hā tahyyb wareem hōm  
tii. Tii da né hē na-ãaj hē tabad'oo bē mahang, pooj jé ta ky n'aa  
bē maa napäh noo gó naa, ji wē P'op Hagä Do ky enyym do ky  
n'aa hā baad bē h'yy kadaw'uuh noo gó naa. <sup>7</sup> Epaparas, ãã sii  
Kristo wē moo wät doo, bē paa tama met'ëeg wät ta ti panyyg  
hanäm doo. Baad Epaparas moo wät. Dooh tahyy gajéé bā bē hyb  
n'aa Kristo wē tamoo wät do hā. <sup>8</sup> Ñä tamaher'oot nyy da ta wób  
bē kamahän P'op Hagä Do Sahee an'oo bā.

## Sa hyb n'aa Paw-Ro ky n'aa etsëe do ky n'aa hahȳh

<sup>9</sup> Ti hyb n'aa, bē ky n'aa ãã ky n'aa napäh bā, ãã du doo paa P'op  
Hagä Do hā ãã ky n'aa etsëe bē hyb n'aa. Dooh ãã eréd bā bē hyb  
n'aa ãã ky n'aa etsëe doo. Ñä etsëe P'op Hagä Do hā ta Sahee hā  
hana do ji hapäh doo me, ta Sahee hā hana do ji h'yy ganäng doo  
me na-ãaj hē bē tahyy ganyyh takarēn do hā, baad bē bahapäh  
hyb n'aa. <sup>10</sup> Tii d' ãã wén ky n'aa etsëe, Tak'ep Hyb N'aa Jawyk Do

ta karapee hā takarēn doo da né hē bē babok hyb n'aa, sahōnh hē bē moo bok do hā tah'yy gadajang hyb n'aa, sahōnh hē baad hadoo pé bē moo bok hyb n'aa had'yyt hē, baad P'op Hagä Do bē bahapäh hyb n'aa kā bē h'yyb gó. <sup>11</sup> Ää ky n'aa etsēē na-ääj hē, tak'ep ta kabaj'aa do hejój me bē tah'yyb hej'oonh hyb n'aa, bē h'yy gejé hōm mahānh ta hā, bē h'yyb jawyk hyb n'aa, tsebee gó sahōnh hē bē gadoo hyb n'aa, <sup>12</sup> ēr Yb hÿ pong jé hawät do wë bē h'yy gadajang hyb n'aa. Ti né hē ti ta karapee sa sii bē gadoo tan'oo bā ji hā taky n'aa enooh doo, hÿ pong jé ta bag bawät bā ji gadoo do pan'aa. <sup>13</sup> Ēr ted'ëep Nesaa Do Yb moo gó naa, badagyp hadoo do bag'ääs doo. Ta T'aah takamahän do ēr hā tabagää kän, P'op Hagä Do an'oo bā kā. <sup>14</sup> Ta T'aah hyb n'aa ēr tabedëeb kän. Ta hyb n'aa kawug hōm nesaa do ēr moo bok doo kā.

### Kristo sahōnh hē sa bahānh ky n'aa hahÿýh

<sup>15</sup> Ta T'aah gó kametä däk P'op Hagä Do ji nahapäh doo. P'op Hagä Do hadoo né hē tii. Sahōnh hē kapahuuj däk do pooj jé tawäd né hē. Sahōnh hē kapahuuj däk do bahānh tanu gadäk. <sup>16</sup> Ti né hē tii, sahōnh hē hÿ pong jé hanäng doo, hÿ pong jé habok doo, badäk hahÿý bā hanäng doo, badäk hahÿý bā habok do na-ääj hē pahuuj wät doo. Ji hapäh doo, ji nahapäh do na-ääj hē tapehuuj bong, wë hā bag'ääs do ji nahapäh do rado bā, kabaj'aa do ji nahapäh do rado bā, mejüü do ji nahapäh do rado bā, hyb n'aa jewyk do ji nahapäh do rado bā na-ääj hē. Ti né hē sahōnh hē pehuuj bong doo. Ta hyb n'aa né hē sahōnh hē tapahuuj wät doo. <sup>17</sup> Sahōnh hē pooj jé tawäd né hē. Ta hyb n'aa né hē sahōnh hē tapahuuj wät do baad tawén hadoo. <sup>18</sup> Ta hā h'yy ka'eeh doo, ta hub, ta mooh, ta tsyym hedoo doo, sa nu gabóg tii. Ti né hē sahōnh hē ta hā h'yy ka'eeh do du na doo. Ti né hē jääm hē pooj jé dejëp do mahang ganä wät doo, <sup>a</sup> sahōnh hē sa bahānh hyb n'aa jawyk tabahadoo hyb n'aa. <sup>19</sup> Tii d' tawén hadoo, ta da had'op ta T'aah bahadoo P'op Hagä Do karēn do hyb n'aa. <sup>20</sup> P'op Hagä Do karēn na-ääj hē, ta T'aah hyb n'aa, sahōnh hē badäk hahÿý bā hanäng doo, badäk hahÿý bā habong doo, hÿ pong jé hanäng do na-ääj hē baad tabahadoo p'aa hēnh ta wë, baad ub p'aa hēnh sahōnh hē rababok hyb n'aa ta wë kā. Ta najiis rabahado padëek

<sup>a</sup> **1.18** Jesus ganä wät do pooj jé ta wób ragenä boo né paawä, p'aa hēnh radejëp. Jääm pooj jé Kristo dejëp do mahang ganä wät doo, nadajëb wät doo.

tan'oo bää<sup>b</sup> ta T'aah majyyw hyb n'aa, b'aa kajatsëk do hää tadajëp do hyb n'aa.

<sup>21</sup> Bëë kä, dawëë bë babok paa P'op Hagä Do mahänh Kristo hää bë h'yy kana'eeh nä noo gó. P'op Hagä Do majii paa bëëh, bë h'yyb gó, nesaa do bë moo bok do hyb n'aa paah. <sup>22</sup> Ti hadoo né hë, hÿy kä ta najiis bë bahado däk tan'oo bää Kristo, aj'yy gó ewäd hyng do bë hyb n'aa dajëp do hyb n'aa. Ta najiis bë bahado däk tan'oo bää. Tii d' tawén d'oo, tsyt hë ta wë bë babok hyb n'aa, baad had'op bë bahadoo hyb n'aa ta matym gó, dooh bë rap'ää ky n'aa tapaa pé hyb n'aa ta matym gó. <sup>23</sup> Baad bë h'yy kae had'yyt bää tii. Baad bë gahëen bää had'yyt hë panyyg hanäm do hää bë hää P'op Hagä Do ky n'aa eno däk doo. Ti né ti ta panyyg, Jesus ky n'aa, bë maa napëe wät doo, badäk hahy haw'ääts rapanäg hoom doo. Ta ti panäg n'aa see hado däk ý ti hÿ Paw-Ro.

**Kristo hää h'yy ka'eeh do sa hyb n'aa Paw-Ro ahoop do ky n'aa hahyýh**

<sup>24</sup> Ÿ tsebé da hë ý radawäts gëët doo bää, baad tabahadoo hyb n'aa bë hää ý ahoop doo. Ý karën ý bahajaa Kristo hää ý tan'oo däk doo, ta hää h'yy ka'eeh do sa hyb n'aa, ta hub, ta mooh, ta tsyym hedoo do sa hyb n'aa ý ahoop do pan'aa. <sup>25</sup> Kristo hää h'yy ka'eeh do sa masa n'aa ý bahado däk, hää ý P'op Hagä Do banoo do hyb n'aa baad ub sahönh hë ta kyyh bë hää ý ma metëëk hyb n'aa. <sup>26</sup> Hää ý tabanoo tah'yyb däng doo, nyy d' tabad'oo ji hää, ý ma metëëk hyb n'aa. Kristo ewäd hyng do pooj jé dooh ji hapëë nä bää ta h'yyb däng doo. Dooh P'op Hagä Do h'yyb däng do kametä nä bää ti noo gó ër wahë maküü hää. Ta karapee hää hÿy kä takametä wät. <sup>27</sup> P'op Hagä Do h'yyb däng ta karapee hää tametëeh tak'ëp baad hadoo do sahönh hë Judah buuj nadoo do wë hÿy kä tamoo wät doo. Hahyýh da ta ti tak'ëp baad hadoo do ta h'yyb däng doo: Bë h'yyb gó, ta hää h'yy ka'eeh do h'yyb gó Kristo bawäd däk, Judah buuj nadoo do né paawä bëëh! Ti hyb n'aa bë né da gadoo tak'ëp baad hadoo do hÿ pong jé.

<sup>28</sup> Kristo ky n'aa ãä panäk. Sahönh hää ãä maher'oot tak'ëp péj baad raky daheeh hyb n'aa. Tak'ëp hajaa doo me sahönh hë sa hää ãä ma metëëk. Tii d' ãä wén d'oo, Kristo hää h'yy kata däk do baad had'op rabahado padëëk P'op Hagä Do matym gó ãä karën do hyb n'aa.

<sup>b</sup> **1.20** Ta T'aah hää h'yy ka'eeh do tii.

<sup>29</sup> Tii d' ãã karẽn do hyb n'aa, tak'ep had'yyt hē ū hyb n'aa tam'aah, Kristo hejój me hēp ū gó baad hawät doo me.

**2** Ū karẽn bē bahapäh nyy da tak'ep ū ky n'aa etsẽe, tak'ep ū hyb n'aa tam'aah bē hyb n'aa, Raw-Diseej panang buuj sa hyb n'aa na-ãaj hē, jé Jesus hā h'yy ka'eeh do ū ranahapäh do wób sa hyb n'aa na-ãaj hē. <sup>2</sup> Tii d' ū wén d'oo, ū karẽn rah'yy kej'oohn. Ū karẽn kamahän gó séd rah'yyb hedoo. Tii d' ū wén d'oo na-ãaj hē, baad rah'yy kadaw'uuh hyb n'aa pooj jé ji nahapäh do P'op Hagä Do h'yyb däng do hā. Ū karẽn baad rabahapäh ta tii. Baad ū karẽn Kristo rabahapäh, ū hanäng doo. <sup>3</sup> Sahõnh hē P'op Hagä Do hā ji hapäh doo, baad ta hā ji h'yy ganäng doo, jääm hē Kristo hā ji baw'yyt. <sup>4</sup> Ta ti bē ū wén maher'oot, sa kyyh baad ji ed'oo doo me bē rawad'i mahähn. <sup>5</sup> Ū nawäd né paawä bē mahang, ū hyb n'aa newëe do bē mahang tabawät. Ū tsebé baad ub bē babok ū ky n'aa napäh do hyb n'aa. Séd h'yyb hedoo mä bëeh. Ū tsebé na-ãaj hē dooh né hē bē h'yy gejé hōm Kristo hā bē h'yy ka'eeh do hā ū ky n'aa napäh doo.

### Ji bawät do papuuj ky n'aa hahüy

<sup>6</sup> Ti hyb n'aa kä, Kristo Jesus bē gado däk do hyb n'aa bē wahë n'aa tabahadoo hyb n'aa, taw'äats hē bē awäd had'yyt hē ta hā h'yy kata däk do rababok doo da. <sup>7</sup> Baad né hē bē h'yy kata däk Jesus hā joom kóm baad joom tamasoo do hadoo. Taw'äats hē bē an'oo bē h'yyb gó Jesus bawät do takahüüm magyys hē. Taw'äats hē bē an'oo baad bē h'yy kae had'yyt hē baad hadoo do ky n'aa hā bē rama met'ëeg wät doo da né hē. Taw'äats hē tak'ep bē h'yy gadeja had'yyt hē P'op Hagä Do wë, bē hā tanoo do hyb n'aa.

<sup>8</sup> Bē hyb n'aa matakä ta s'ee hēnh bē rah'yyb mahüüm mahähn rama metëek doo me. Baad ji edoo né paawä rahiyb n'aa newëe doo, rama metëek doo, daap hē ti ta tii. Ji rawedii ta tii hā. Sa wahë makü ma mehetëk doo gó rabeh'üüm rama metëek doo. Badäk hahüy hā, nyy da ji bad'oo, nyy da ji bawät do ky n'aa jaw'yyk doo gó rabeh'üüm rama metëek doo. Dooh Kristo hanaa tado bā ta tii. <sup>9</sup> P'op Hagä Do had'op do Kristo, aj'yy tabahado däk doo. <sup>10</sup> Hüy kä, Kristo hā bē h'yy kata däk do hyb n'aa, ti anyy däk bē h'yyb gó sahõnh hē P'op Hagä Do karẽn doo. Sahõnh hē kabaj'aa do ji nahapäh doo, hyb n'aa jewyk do ji nahapäh do na-ãaj hē sa bahähn ti Kristo. <sup>11</sup> Judah buuj ajyy sa masuuj noo byyh ragehök P'op Hagä Do karapee rabahado padëek do metëe n'aa.

Kristo hā bē h'yy kata däk do hyb n'aa bē hā na-ääj hē ti anyy däk ta metëe n'aa hadoo. Sa mo haj'aa nado tii. Kristo ado hōm nesaa do ji h'yyb säg karën doo. Ti né tametëe n'aa hadoo bē hā hanäng doo. <sup>12</sup>Bë nu kemuun bong bā bē radakä jëng hadoo Kristo sii. Bë genä bong do hadoo Kristo sii p'aa hēnh bē nu gawëej däk doo. Ta tii d' tawén hadoo P'op Hagä Do hejój hā, Kristo ganä wät hanoo do hā bē h'yy ka'eeh do hyb n'aa. <sup>13</sup>P'ooj ub, nesaa do bē moo heb'ooh do hyb n'aa, nesaa do bē h'yyb karën do kanado hōm do hyb n'aa na-ääj hē, dejëp do hadoo bē h'yyb tym P'op Hagä Do hā. Tii bā kä, Kristo sii bē ganä wät hadoo P'op Hagä Do an'oo bā. Sahōnh hē nesaa do ér moo wät do tamabaan hōm ér hā kä. <sup>14</sup>P'op Hagä Do awug hōm ér kūt heen n'aa kerih do hadoo doo, nesaa do wē ér taky n'aa etyy do paah. Hahŷý da tabawug hōm: Tado däk ér kūt heen n'aa, tii bā tabepëem däk hadoo b'aa kajatsék do hā. Jesus dajëp do hyb n'aa dajëp hŷý kä ér kūt ér hā ky n'aa ketyy do paah. <sup>15</sup>P'op Hagä Do ado hōm sahōnh hē nesaa do kabaj'aa do ji nahapäh doo, nesaa do hyb n'aa jewyk do ji nahapäh do sa hejój. B'aa kajatsék do hā Kristo dajëp doo me P'op Hagä Do j'aa ketsëe däk sa hā. Kristo dajëp noo gó sahōnh hē sa matym gó P'op Hagä Do metä wät hadoo ta majii, sa hā taj'aa ketsëe däk do rabahapäh hyb n'aa.<sup>c</sup>

<sup>16</sup>Ti hyb n'aa bē maa newë manä bē raky n'aa tapa bā bē awa do hā, bē eëek do hā,<sup>d</sup> rabahed'oo doo da bē nad'oo hyb n'aa. Bē maa newë manä na-ääj hē bē raky n'aa tapa bā sét ta baab ken'yyh rataheb'ëes doo, kamarab papuuj rataheb'ëes doo, Saab rataheb'ëes do na-ääj hē bē natabej bā. <sup>17</sup>Jääm hē ta pooj jé hawät do metëe n'aa ti ta ti Judah buuj rataheb'ëes doo, ratayy doo. Kristo kaja do pooj jé heen n'aa tii. Sahōnh hē ta ti kaja däk Kristo hā, ti hyb n'aa dooh hyb n'aa ta ti ji karën wät péh. <sup>18</sup>Bë maa newë manä bē raky n'aa ety bā j'ooj madäk doo me rakadad'uu gen'aak do hā, ãas raweh'ëeh gen'aak do hā. S'ëe gó rameboon do hyb n'aa hyb n'aa jewyk mäh, sa nooh. Rahyb n'aa newëe do hā, sa hanaa hē rakasab'ee. <sup>19</sup>Ta ti hedoo doo, dawëe rababoo däg kän,

<sup>c</sup> **2.15** Tii da né hē Roma buuj rabad'oo sa majii hā. Sahōnh hē sa matym gó rametëeh sa majii, sa hā raj'aa ketsëe däk sahōnh hē rabahapäh hyb n'aa. Ta ti ky n'aa gó Paw-Ro beh'üüm Nesaa Do Yb hā, Nesaa Do Yb kabaj'aa do hā, P'op Hagä Do j'aa ketsëe däk do ky n'aa.

<sup>d</sup> **2.16** Tii d' Paw-Ro wén her'oot, ma matég oow rama metëek do hyb n'aa. Sa noo ji tayy ji awa doo, ji eëek doo, baad ji P'op Hagä Do gadoo hyb n'aa. Dooh hyb n'aa pé ji tayy péh. Kristo dajëp do hyb n'aa P'op Hagä Do ji tawén gadoo, ji tayy do hyb n'aa nado. Dooh jarakë hedoo do ky n'aa tado bā hahŷýh. Panyyg bód see hā ji tamaher'oot jarakë hedoo do ky n'aa.

Kristo, ēr nu gabóг mahānh. Dooh rah'yy kata wād bā ēr nu gabóг hā. Kristo hā h'yy ka'eeh doo, ta hā h'yy kata dāk doo, sa h'yyb rahej'oонh, rahūum had'yyt hē rah'yy ka'eeh doo, raky dahé magyys hē na-āāj hē Kristo an'oo bā P'op Hagā Do karēn doo da. Ji nu gabóг hēnh hanaa ji jarāā sahōnh hē ji hā masoo doo. Tii d' Kristo bad'oo ta hā h'yy ka'eeh do hā. Ta hā h'yy ka'eeh do tabaa g'āās, ta hā rakata dāk tan'oo bā.

<sup>20</sup> Kristo hā bē h'yy kata dāk do hyb n'aa, bē na-āāj hē bē dejēb bong hadoo pooj jé ji bawät do hā. Ti hyb n'aa, h'eed hyb n'aa badāk hahȳ hā habong do Kristo nahapäh do rababok doo da bē babok nä? Hēd n'aa bē gadoo raky n'aa jaw'yyk do mejūū doo?  
<sup>21</sup> “Bē ado manäh! Bē awa manäh! Bē moo dëe manäh!”, näng raky n'aa jaw'yyk doo. <sup>22</sup> Gawatsik do hā, hahānh do hā ji tamejūū do tii. Sa hanaa ta ti ji ramejūū doo, ji hā rama metēek doo. Dooh P'op Hagā Do hanaa tado bā. <sup>23</sup> Tak'ep hajaa do ky n'aa jew'yyk do ji ed'oo ta tii. Ji daaj hē P'op Hagā Do ji weh'ēeh ji karēn ta ti hedoo do ky n'aa jew'yyk do an'oo bā. Ji daaj hē ji kadaduu tan'oo bā. Ji daaj hē ji karehejāā tan'oo bā ta tii. Baad né paawä ta mahang ramoo bok doo, ti hyb n'aa baad ji hyb n'aa manatakä bā, baad ub ji ed'oo ji hā ramejūū doo. Ti hadoo né hē nahejooj ta ti hedoo do ky n'aa jew'yyk doo. Dooh tahaja bā nesaa do ji h'yyb säg karēn do hā ji h'yy keba bā tan'oo bā.

**Taw'āāts hē h̄y pong jé hanäng do hā ji h'yyb dāk do ky n'aa hahȳh**  
**3** Kristo sii bē ganä wät hadoo do hyb n'aa, h'yyb tym papuuj P'op Hagā Do hā hana do bē gado dāk do hyb n'aa ū hanäng péh, taw'āāts hē h̄y pong jé hanäng do hā bē h'yyb padäg, P'op Hagā Do hub hadäk hēnh Kristo basooth bā. <sup>2</sup>Taw'āāts hē h̄y pong jé hanäng do hā bē h'yyb padäg, badäk hahȳ bā hanäng do hā nado. <sup>3</sup>Taw'āāts hē tii da bē bad'oo bē dajēp paa hadoo do hyb n'aa. Bē h'yyb papuuj tenyyw dāk h̄y kā Kristo sii P'op Hagā Do wē kā. Dooh ta wób rahapéē nä bā ta ti bē h'yyb papuuj. <sup>4</sup>Kristo, bē h'yyb papuuj han'oo dāk do matēeh bā kā, sahōnh hē sa matym gó ta sii bē kametä dāk tii bā. Kristo kabaj'aa doo da bē da kabaj'aa na-āāj hē ti noo gó kā.

<sup>5</sup> Ti hyb n'aa, taw'āāts hē bē gawats'iik sahōnh hē baad nadoo do badäk hahȳ hā ji h'yyb säg karēn doo. Bē aā manä bē ūm nadoo do sii, bē patug nadoo do sii. Bē moo boo manä nesaa do nu meby n'aa näng do bē hā hanäng doo me. Taw'āāts hē bē gawats'iik ta

wób hedoo pé nesaa do ji h'yyb ság karēn doo. Bë hyb n'aa hūum manä bë ma. Jé ta ma hā hyb n'aa h'ūum doo, ta ma hā tah'yy ka'eeh tii, dooh P'op Hagä Do hā tah'yy kae bā. <sup>6</sup>Ta ti hedoo do hyb n'aa né hē P'op Hagä Do rejää da nabuj keh'ūum doo. <sup>7</sup>P'ooj ub, Kristo bë nahapäh nä bā, tii d' paa bë babok. <sup>8</sup>Hÿy kä, taw'ääts hē bë eréd hōm sahōnh hē hahÿ hedoo doo: Ji kawajäään doo, ji h'yy ganapüü doo, sahōnh hē ji da hadoo ji pan'aa takyyk doo, ta see ji ky n'aa rejää doo, baad nadoo do ji er'oot do na-ääj hē. Taw'ääts hē bë eréd hōm né hē tii. <sup>9</sup>Daap bë menä manä bë da hadoo do hā, bë eréd hōm do hyb n'aa bë h'yyb ság baad nadoo do ji moo wät hanoo doo. <sup>10</sup>Bë h'yyb tym papuuj bë tah'yyb mahūum hÿy kä. P'op Hagä Do mo haj'aa ta ti är h'yyb tym papuuj. P'op Hagä Do ah'ÿyt är h'yyb tym papuuj, ta da hado had'yyt hē tabahadoo hyb n'aa kä, baad P'op Hagä Do är bahapäh hyb n'aa na-ääj hē. <sup>11</sup>Papuuj är P'op Hagä Do mo haj'aa do hyb n'aa, séd gó P'op Hagä Do ji tagadoo, Judah buuj ji do bā, Judah buuj nadoo do ji do bā, masuuj noo byyh kahök do see ji do bā, masuuj noo byyh kanehök do see ji do bā, ta see buuj ji do bā, ma kamanetëek do ji do bā, ta see karom ji do bā, sa karom ji nado bā na-ääj hē. Sahōnh hē är h'yyb tym gó Kristo bawät. Sahōnh hē bahänh hadoo do tii.

<sup>12</sup>Ti hyb n'aa, P'op Hagä Do karapee, tsyt hē ta wë kasëew bong do bë bahadoo do hyb n'aa, tak'ëp bë takamahän do hyb n'aa, taw'ääts hē bë t'yyd mehīñ bë da hadoo doo. Taw'ääts hē bë ky enyym ta wób sa wë. Taw'ääts hē dooh né hē bë h'yy kasabé bā. Taw'ääts hē kaja hē denaa hē bë h'yyb bë mahūum ta wób sa wë. Taw'ääts hē h'yyb jawyg gó bë gadoo sahōnh hē. <sup>13</sup>Taw'ääts hē kamahän gó bë gadoo ta wób ramoo boo né paawä bë hā bë ganen'aak doo. Taw'ääts hē bë mabaan hōm baad nadoo do ta wób bë hā rabad'oo doo, nesaa do bë moo bok do paa Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do mabaan hōm doo da né hē bë hā. <sup>14</sup>Taw'ääts hē bë kamahän bë da hadoo doo, sahōnh hē mahänh. Baad ub séd ji h'yyb hedo däk ji kamahän do an'oo bā.

<sup>15</sup>Bë an'oo h'yyb n'yym doo, Kristo bë hā han'oo däk doo, bë tah'yyb mahūum sahōnh hā, P'op Hagä Do bë tatsyyd wät do hyb n'aa h'yyb nyyw gó bë babok hyb n'aa. Kristo karapee séd h'yyb hedoo do takarēn bë bahadoo. Taw'ääts hē bë h'yy gadeja P'op Hagä Do wë. <sup>16</sup>Bë an'oo bë h'yyb gó baad ub sahōnh hē Kristo ky n'aa bawät, bë an'oo bë tah'yyb mahūum. Taw'ääts hē tak'ëp

h'yy ganäng doo me bë ma metëæk ta ky n'aa bë da hadoo do hã. Taw'ääts hẽ tak'ëp h'yy ganäng doo me tak'ëp péj bë maher'ood na-äaj hẽ bë da hadoo doo, baad raky daheeh hyb n'aa. Taw'ääts hẽ Saaw-Mo hã hanäng do kejäm do ky n'aa, ta see pé P'op Hagä Do ji ma ejäm do ky n'aa na-äaj hẽ bë ma ejäm. Taw'ääts hẽ h'yy gadajaa gó bë ma ejäm P'op Hagä Doo.<sup>17</sup> Sahönh hẽ bë moo bok doo, sahönh hẽ bë her'oot do na-äaj hẽ, taw'ääts hẽ Jesus, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk do ky gabuuj gó bë bad'oo. Jesus är taky masa ta Yb wë. Ti hyb n'aa taw'ääts hẽ bë j'aa etsë né hẽ P'op Hagä Doo, är Yb, bë hã tanoo do hyb n'aa.

**Ýýj hã, ajyy hã, karapee hã na-äaj hẽ tamaher'oot do ky n'aa hahýýh**

<sup>18</sup> Ýýj, taw'ääts hẽ bë ky dahé had'yvt hẽ bë patug. Tii d' né da taw'ääts hẽ bë bahed'oo bë h'yy kata däk do hyb n'aa Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do hã.<sup>19</sup> Ajyy, taw'ääts hẽ bë kamahãñ had'yvt hẽ bë äj. Bë ejäg manä bë äj.<sup>20</sup> Karapee, pahëew, maruus, taw'ääts hẽ sahönh hã bë ky daheeh bë yb, bë ýýn, Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do tsebé do hyb n'aa bë ky dahé bã.<sup>21</sup> Bë sa yb, bë ejäg had'yvt manä bë taah, rah'yy geëj mahãnh bë wë. Tii d' bë adoo bã, dooh rah'yyb hedo boo baad hadoo do ramoo bok do hã.

### Sa karom hã tamaher'oot do ky n'aa hahýýh

<sup>22</sup> Bëëh, sa karom, taw'ääts hẽ bë ky dahé had'yvt hẽ bë kariw n'aa. Bë moo bok do rahegãä bã had'yvt nado bë ky daheeh, bë hã raj'aa etsë bë karën do hyb n'aa. Taw'ääts hẽ bë h'yyb gó naa bë ky daheeh sa hã, j'ooj madäk doo me nado. Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do bë weh'ëeh do hyb n'aa, taw'ääts hẽ baad bë moo bok sa wë.

<sup>23</sup> Taw'ääts hẽ t'öp, bë h'yyb gó naa bë moo bok sahönh hẽ. Taw'ääts hẽ Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wë bë moo bok ta ti bë h'yyb gó, ajyy wë had'yvt nado,<sup>24</sup> ta hã naa bë gadoo da baad hadoo do bë moo bok do mabaj bë bahapäh do hyb n'aa. Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do wë né hẽ, Kristo wë né ti bë moo bok doo.<sup>25</sup> Hýý kä, baad nadoo do moo wät do gadoo né da nesaa do tamoo wäd wät do säm. Tii d' tawén hadoo, dooh P'op Hagä Do asëew bã ji mahang.

**4** Bëëh, sa kariw n'aa hedoo doo, taw'ääts hẽ baad bë bad'oo bë karom hã, baad bë an'oo na-äaj hẽ sa hã. Bë wad'ii manäh. Bë na-äaj né hẽ bë Kariw N'aa näng hý pong jé kä. Bë hyb n'aa newë tii. Taw'ääts hẽ bë karom hã bë bad'oo, bë kariw n'aa hý pong jé hawät do bë hã tabad'oo doo da.

### Nyy da raky n'aa etsēē doo, nyy da rababok do ky n'aa hahȳh

<sup>2</sup>Bë h'yy gejē hōm manä P'op Hagä Do sii bë er'oot do hā. Bë hyb n'aa matakä had'yvt hē bë ky n'aa etsēē bā. Taw'āāts hē bë h'yy gadeja had'yvt hē P'op Hagä Do wē bë hā tanoo do hyb n'aa. <sup>3</sup>Taw'āāts hē ãā na-ãāj hē bë ky n'aa ets'ēē, P'op Hagä Do tyw n'aa gas'ēēs hyb n'aa Kristo ky n'aa pooj jé ji nahapäh do ãā baher'oot hyb n'aa. Ta ti ky n'aa hanäm do ÿ ma metēēk do hyb n'aa ÿ rawén dawäts gëet. <sup>4</sup>Ý bë ky n'aa ets'ēē, baad ub, hā ÿ Jesus karēn doo da né hē, ta ky n'aa ÿ baher'oot hyb n'aa. <sup>5</sup>Baad ub, h'yy ganäng doo me bë aboo had'yvt hē Jesus hā h'yy kana'eeh do sa wē. Ta tyw n'aa nyy bā tii da had'yvt hē ÿ karēn bë bad'oo. <sup>e</sup> <sup>6</sup>Taw'āāts hē ky enyym doo gó had'yvt hē bë er'ood ta wób sa sii. Taw'āāts hē baad bë er'ood sa sii, rahyb n'aa newëē hyb n'aa bë her'oot doo. Tii d' bë adoo bā, bë hapäh da nyy da bë ky gadoo bë hā reaanh doo.

### Sa wē Paw-Ro mejūū do sa ky n'aa hahȳh

<sup>7</sup>Er hŷj hadoo do Tikiko häd näng do bë da tamaher'oot sahōnh hē kēh ÿ n'aa. Er hŷj hadoo do ãā kamahän do tii. ãā sii baad Kristo wē moo wät do tii. Dooh tah'yy gajëë bā, bë hyb n'aa, Kristo wē tamoo wät doo. <sup>8</sup>Bë wē ÿ mejūū tabahōm, bë tamaher'oot hyb n'aa nyy da babä ãā babok, bë tah'yyb en'yym hyb n'aa na-ãāj hē. <sup>9</sup>Ta sii ÿ mejūū Onesim häd näng doo, bë panang buuj seeh. Er hŷj hadoo do ãā kamahän doo, baad hadoo do hā h'yy kanerét do tii. Sahōnh hē babä ky n'aa bë da ramaher'oot.

### Sa hā rahyb n'aa esee do ky n'aa hahȳh

<sup>10</sup>Aj'yy Aris-Tako häd näng doo, pa ÿ radawäts gëet do bë m' tathyb n'aa esee. Maah-Ko, Béh-Nabéh j'ooh na-ãāj hē bë m' tathyb n'aa esee. (Bë ÿ maher'ood wät paa nyy d' bë bad'oo Maah-Ko kajaa bā. Ti hyb n'aa taw'āāts hē baad bë gadoo.) <sup>11</sup>Jesus, Jus-To ta häd seeh, ti na-ãāj hē bë m' tathyb n'aa esee. Jääm né ti ajyy Judah buuj Jesus hā h'yy ka'eeh doo, si ÿ P'op Hagä Do bag'āās do ky n'aa ma met'ëēk doo. Baad ÿ ramasa ÿ rah'yyb en'yym. <sup>12</sup>Epaparas, bë seeh, Kristo Jesus wē moo wät doo, bë m' tathyb n'aa esee. Tak'ëp taky n'aa hetsē bë hyb n'aa, baad had'op had'yvt hē bë babok hyb n'aa, baad ub bë bahapäh hyb n'aa na-ãāj hē

<sup>e</sup> **4.5** Tii d' takarēn ji bad'oo, ta wób ji h'yyb tatuks hyb n'aa Jesus ky n'aa ragadoo hyb n'aa.

P'op Hagä Do karēn do bë hā. <sup>13</sup>Tak'ëp Epaparas hyb n'aa tam'aah bë hyb n'aa, Raw-Diseej panang bā Jesus hā h'yy ka'eeh do sa hyb n'aa na-ãaj hē, Ijerap panang buuj Jesus hā h'yy ka'eeh do sa hyb n'aa na-ãaj hē. Ÿ hapäh tii, Ÿ wén j'aa etsë ta hā. <sup>14</sup>Najis Ÿy, mediko, Rukas häd näng doo, aj'yy Demas häd näng do daheeh ti na-ãaj hē né hē m' bë rahyb n'aa esee. <sup>15</sup>Bë maher'ood är hÿj hedoo do Raw-Diseej panang bā haj'eenh do sa hā Ÿ hyb n'aa esee. Bë maher'ood na-ãaj hē Ÿyñh Nim-Pa häd näng do hā, Jesus hā h'yy ka'eeh do ta tób bā kahet'aa do sa hā na-ãaj hē, Ÿ hyb n'aa esee sa hā.

<sup>16</sup>Hahÿ bë Ÿ ma erih do bë ner'ood wät do jawén paa bā bë mahang, Ÿ karēn bë mejō hōm Jesus hā h'yy ka'eeh do Raw-Diseej panang bā haj'eenh do sa wë, t'ü hênh takaner'oot hyb n'aa. Taw'ääts hē tii bā bë ner'oot na-ãaj hē kerih do Raw-Diseej buuj hā Ÿ ma erii wät doo.

<sup>17</sup>Hahÿy da bë maher'ood këh Ÿy, aj'yy Akipo häd näng do hā: “Taw'ääts hē mabahajaa a hā Tak'ëp Hyb N'aa Jawyk Do anoo do mamoo wät do pan'aa.” Tii d' né da bë kyyh ta hā.

<sup>18</sup>Ÿ Paw-Ro, moh Ÿy me tagadëég ub Ÿ berii kän hahÿ bë Ÿ hyb n'aa esee do ky n'aa. Ÿ karēn paawä Ÿ bë ky n'aa ets'ëë ragadahew'ëës doo gó Ÿ bagëët do hyb n'aa. P'op Hagä Do ky enyym da bë hā. Jääm hē kä.